

ESTABLISHED 1968

SUNT LÍV

FRÁGREIÐING UM
BURÐARDYGD
2017

www.bakkafrost.com/sustainability

Innihald

	Bakkafrost í stuttum	3
	Burðardyggja søgan higartil	4
	Okkara vísi��n fyri sunnum lívi	5
	Sunt virkse��i: Okkara m��l	7
	Sunt virkse��i: Vaksa saman við okkara kundum	10
	Sunt fólk: Okkara m��l	11
	Sunt fólk: Vit stuðla okkara bestu f��lkum	14
	Sunnur laksur: Okkara m��l	15
	Sunnur laksur: Trívast v��l saman	18
	Sunt umhvørvi: Okkara m��l	19
	Sunt umhvørvi: M��tin m��tir laksaalingini	24
	Sunt samfelag: Okkara m��l	25
	Sunt samfelag: Stríðið m��ti plastd��lking	27
	Um frágreiðingina	28

HVAT LÝSIR FRÁGREIÐINGIN

Henda frágreiðing lýsir    høvuðsheitum nýggju ætlanina hjá Bakkafrost um burðardygga vinnu og málini fyri 2018 - 2020. Vit greiða frá framstigunum, ið eru gjørd fram til    dag, og arbeiðinum    tíðarskeiðnum frá 1. januar til 31. desember 2017. Sum st  rsta al  felag    Føroyum meta vit, at vit hava ábyrgd at umsita v  l og greiða frá teirri ávirkan, sum vit hava    lokala búskapin, samfelagið og umhvørvið. Okkara nýggja ætlan byggir    tað arbeiðið, sum vit hava gjørt við eini endurn  ggja  ari ætlan um at verða fremst    okkara   ki.

Tr  st her fyri at lesa meira:

www.bakkafrost.com/sustainability/

Bakkafrost í stuttum

BAKKA Frost

Laksaaling og framleiðsla av laksavörum, kassum, fiskamjøl, lýsi og alifóður

Staðseting: Føroyar

Høvuðssæti: Glyvvar, Eysturoy

Skrásett á: Oslo Børs

Brands: Bakkafrost and Havsbrún

1.104 starvsfólk (sum svarar til 960 fulltíðarstørv)

Beinleiðis sòla til fyrirtøkur

Longsta virðis ketan í einum í vinnuni

FISKAMJØL

Framleiðsluorka: 450 tons av fiskamjøl um dagin

LÝSI

Framleiðsluorka: 300 tons av lýsi um dagin

ALIFÓÐUR

Framleiðsluorka: 700 tons av alifóður um dagin

SMOLTSTØÐIR

Framleiðsluorka: 14 milliónir smolt um árið

ALING

21 alistøðir á 17 firðum

FSV (TÆNASTUSKIP TIL ALING)

4 brunnbátar og 2 tænastuskip

TØKA OG KRYVJING

Tøka í 2017: 54.615 tons í krúvdari vekt

Kryvjing, framleiðsluorka: 130.000 tons um árið

VIRÐISØKING

Framleiðsluorka: 40.000 tons í krúvdari vekt um árið

PAKKING

Pakkiorka: til 70.000 tons av laks um árið

SÒLA

Nettosòla í 2017: 3,8 milliardir kr. (laksur, fiskamjøl, lýsi og alifóður)

18% sòla av
laksi til USA

44% sòla av
laksi til ES

21% sòla av laks
til Eysturevropa

17% sòla av
laksi til
Fjareystur

Aliðkir, har
einki virksemini
er í 2017, eru
ikkí við á
kortinum

HAVSBRÚN

BAKKA Frost
HØVUÐSSÆTI

Burðardygga søgan higartil

2010

Havsbrún fyrsta mjøl-, lýsi- og fóðurverksmiðjan, sum fekk Global G.A.P. góðkenning

2014

Betra gjøgnumskygni gjøgnum almennar frágreiðingar til Global Salmon Initiative

2015

Bakkafrost fyrsta føroyska felag, sum fekk ASC góðkenning fyri eitt aliðki. Samstundis fekk øll virðisketan hjá Bakkafrost ASC góðkenning

2016

Tvey aliðkir fáa ASC góðkenning

2017

Flyta í nýggjan framleiðslubygning og minka okkara útlát av CO₂, tí virkið gerst effektivari

2003

Nýggj føroysk aliskipan sett í verk

2013

Bakkafrost ein av stovnarunum av Global Salmon Initiative

2015

Havsbrún fyrsta felag at sálða dioxin og DL-PCB úr lýsi til fóður

2015

Mjølframleiðslan á Havsbrún fær RS IFFO góðkenning

2017

Í alt 4 aliðkir hava ASC góðkenning

2017

Mjøl- og lýsiframleiðslan á Havsbrún fær MSC sporførisgóðkenning

Okkara vísi n fyri sunnum lívi

Regin Jacobsen, forst j ri
huglei ir um 2017

Spurningur: 2017 var eitt sera gott  r hjá føroysku alivinnuni. Hv rjar hugsanir hevur t  um árið?

RJ: Hóast nakrar avbjóðingar   árinum, so gjørdist 2017 tað besta árið   s gu felagsins. Felagið hevur ment seg munandi farnu árini fyri at betra um bur ardyggu framleiðsluna. Vit vita, at hóast tað eru økir, har vit kunnu mennast, so leggja vit alla orku   eina framhaldandi menning av bur ardyggar framleiðslu. Menningartilgongdin hevur verið skj t, og okkara starvsfólk hava tikið stór stig til tess at b ta um og broyta arbeiðshættir fyri at betra um burðardygga raksturin. Fleiri  t kiligar betringar eru fyri framman, og vit fegnast um at síggja hesar fara at verða settar   verk.

Spurningur: Hóast framhaldandi g   f ggjarlig úrslit síggja tit fleiri týðandi avbjóðingar   vinnuni. Hvat hava tit gjørt   2017 fyri at betra um hesar?

RJ: Fyri at gera broytingar, so m st t  fyrst vita, hvat tað er, sum kann broytast.   Bakkafrost fegnast vit um at vera ein av stovnandi limunum   [Global Salmon Initiative \(GSI\)](#), sum hevur st rt fokus   at ganga   odda innan burðardygga laksaaling. Við hesum stigi vísir alivinnan, hvussu vinnan kann gerast bur ardyggar og vit deila vitan fyri at skunda undir broyting av allari vinnuni. Eg haldi, at hendan skipanin kundi verið ein fyrimynd fyri  r r vinnur. Vit hava gjørt stórar  l gur   vir isketuna farnu árini fyri at betra um virkse i , og vit hava deilt vitan við  r r GSI limir fyri at seta ferð   gongdina. Tað hevur verið sera umráðandi at fara   gongd við at brúka  r r avl singarh ttir so sum rognkelsi, feskt vatn og fl gv n sjógv til avl singina heldur enn heilivág. At tryggja burðardygga framleiðslu av f  ri og at s lda dioxin og DL-PCB  r lýsi eru eisini sera umráðandi stig at taka, fyri at Bakkafrost kann gerast bur ardyggar.

Spurningur: Hv rjar serligar hendingar v ru hjá Bakkafrost   2017?

RJ: Bakkafrost byrjað virkse i    nýggja virkinum   Glyvrum   2016 og 2017. Virki  fer at minka um okkara árin   umhvørvið, t  bygningurin verður hita ur við yvirskotshita frá framleiðsluni av pakkitilfari   nýggja kassavirkinum, sum er bygt við síðuna av virkinum. At ni urleggja s ey virkir og lata upp eitt nýtt virki   Glyvrum fer at minka munandi um flutningin av rávørum, pakkitilfari og   rum, sum áður varð flutt millum virkini. Okkara meting er, at uml. 20 trailarar færri koyra millum virkini eftir landsvegnum um dagin. Hesar broytingar v ru gjørdar, uttan at nakar hevur mist arbeiði;  ll starvsfólk finga   boði at starvast   nýggja virkinum.

Spurningur: Kanst t  greiða okkum frá t nari tilgongd til burðardygt virkse i    Bakkafrost?

RJ: Alivinnan hevur havt avbjóðingar gjøgnum árini, sum hava gjørt tað br  ney ugt hjá okkum at skilja og síggja langtíðar vandar hjá vinnuni, um vit skulu yvirleva og mennast. Vit meta, at samstarv millum partarnar b  i   lokalum og   altjóða st  i, at umr  a og viðgera hesar vandar, gevur nógvar fyrimunir. Tann serliga føroyska aliskipanin er eitt gott dæmi um hetta, og vit eru fegin um at vera frammi   oddanum, t  talan er um fiskaheilsu og fiskav lfer . Okkara samstarv   GSI og ymisku g  kenningarnar hjá felagnum, t.d. [Aquaculture Stewardship Council \(ASC\)](#), hava eisini gjørt tað gjørligt hjá okkum at arbeiða saman við restini av vinnuni fyri at loysa felags avbjóðingar. Vit eru t  ikki ste ga  har. Vit hava flutt okkum frá okkara kappingarneytum við at gera stórar  l gur   okkara vir isketu fyri at framleiða sunnan laks   heimsflokki so burðardygt, sum til ber.   hesi frágreiðing seta vit fyri fyrstu ferð út   kortið, hvussu vit ætla at byggja víðari   okkara arbeiði higartil við einari nýggjari visi n fyri bur ardyggar menning.

Spurningur: Kanst tú greiða frá um hesa nýggju tilgongdina til burðardygga vinnu?

RJ: Vit kalla hetta okkara ætlan fyri sunnum lívi. Vit halda, at við at gera íløgur í sunt virksemi, sunt fólk, sunnan laks, sunt umhvørvi og sunt samfelag, røkka vit málunum hjá fyrítøkuni um at framleiða sunnan og heilsugóðan laks í heimsflokki í dag og í framtíðini. Okkara vísið verður gjørd ítøkilig við at gera tað gjørligt hjá milliónum av fólki kring allan heimin at fáa eitt sunt lív. Vit seta í verk eina røð av átøkum har gjøgnumskygnið verður størri, hvussu vit umsita fleiri av okkara týðningarmiklastu økjum. Hendan endurnýggjaða tilgongdin til burðardygga vinnu er eitt úrslit av vandamálsgreining, sum varð gjørd í 2017. Vit høvdu samrøður tvørtur um alt okkara virksemi og við fleiri áhugabólkar, t.d. íleggjarar, kundar, lokalar myndugleikar, eftirlitsmyndugleikar, NGO-arar, veitarar og serkøn í burðardygð. Okkara nýggja ætlan ber boð um framhaldandi tilsøgn um at fara undir hesi mál og skapa langtíðar virðir fyri partaeigarar og samfelagið gjøgnum fimm strategiskar raðfestingar. Vit binda okkum til at arbeiða við okkara 10 høvuðsmálum, og skapa størri gjøgnumskygni á øllum økjum, sum eru eyðmerkt í tilgongdini.

Spurningur: Hvussu sampakkar hetta við strategi, virðir og grundsónarmiðini hjá fyrítøkuni?

RJ: Okkara vísið um burðardygð við at arbeiða til frama fyri sunnum lívi verður gjørd ítøkilig í okkara virkisætlan um at framleiða sunnan laks í heimsflokki, og okkara rakstrarætlanum, sum eru gjørdar til at røkka hesi mál, samstundis sum vit mæta avbjóðingum og møguleikum. Okkara virðir, sum vísa seg í verki og eyðkenna okkara avrik og atburð, avspeгла okkara lyfti um langtíðar virðisskapan til kundar, partaeigarar og samfelagið við at vera ábyrgdarfull, vísa virðing, vera íðin, effektiv og framsøkin.

Spurningur: Hvat hevur givið íblástur til hesa nýggju tilgongdina?

RJ: Alsamt vaksandi fólkatalið í heiminum - frá 7,5 milliardum í 2017 til uml. 9,7 milliardir í 2050 (ST) - saman við einum vøkstri upp á 70% í eftirspurninginum eftir proteinum í 2050 (FAO), fer at krevja, at landbúnaðurin og fiskivinnan økja munandi um framleiðsluna.

	Sunt virksemi	>
	Sunt fólk	>
	Sunnur laksur	>
	Sunt umhvørvi	>
	Sunt samfelag	>

Við einum avmarkaðum tøkum dyrkingarlendi og feskum vatni umframt ovfisking, er havbúnaðurin tann vinnan, sum kemur at vera við til at nækta ein part av hesum tørvi. Laksavinnan er heimsins skjótast vaksandi matvøruframleiðsluskipan (GSI). Samanborið við aðrar vinnur so hevur alivinnan fyrimunir við mest effektiva fóður til mat lutfallinum, lágum CO₂ útláti og lítlum tørvi á feskum vatni. Hinvegin er tað av alstórum týðningi fyri framtíðina at tryggja, at vinnan tekur ábyrgð bæði á tí sosiala umráðinum og umhvørvisumráðinum. Hetta merkir at framleiða føðsluríkan laks burðardygð við ábyrgð.

At røkka hesum máli og at geva komandi ættarliðum eitt umhvørvi, har laksurin trívist, og sum er í sama ella betri standi enn áðrenn - merkir, at vit mugu vera tilvitað um ta ávirkan, sum okkara virksemi hevur, og kunna stýra hesum.

Við at framleiða sunn protein við heilsugóðum feitissýrum til matna til eitt vaksandi fólkatal í heiminum - og skapa virðir fyri Føroyar - kunnu vit virka fyri Burðardyggu Menningarmálunum hjá ST: Mál nr. 2: Mat til øll, og Mál nr. 8: Sæmilig arbeiði og búskaparligur vøkstur. Okkara burðardygga og samstarvandi tilgongd til havbúnaðin stuðlar eisini Mál nr. 14: Lívið í havinum, og Mál nr. 17: Samstørv um málini.

Samstundis sum vit longu vísa veg á fleiri økjum og eru størsti privati arbeiðsgevarin í Føroyum, so hava vit skyldu at vera ábyrgdarfull og leggja langtíðar ætlanir fyri sunt virksemi og sunt samfelag. Gjøgnum okkara ætlan Sunt lív fara vit framhaldandi at kanna hættir, sum vísa, hvussu vit kunnu gerast meira burðardygga og skapa virðir til tað samfelag, sum vit virka í.

ÆTLANIN SUNT LÍV

Sunt virksemi	Sunt fólk	Sunnur laksur	Sunt umhvørvi	Sunt samfelag
				
At vaksa effektivt og ábyrgdarfullt	At styrkja menniskjálaga tilfeingi	At lúka og fara fram um hægstu standardir	At minka okkara árin á umhvørvi	At skapa virðir og styrkja sambandi við samfelagið

Sunt virksemi Okkara mál

★ STRATEGISKAR RAÐFESTINGAR

- At vaksa effektivt og ábyrgdarfult

🎯 2020 MÁL

- At hava null frávik
- At hava eitt *Customer Net Promotor* úrslit, sum er oman fyri 9
- At gera íløgu í eina nýggja biogass verksmiðju

📊 2017 AVRIK

- Høvdu null frávik
- Høvdu eitt *Customer Net Promotor* úrslit upp á 8,4 av 10

HVÍ ER HETTA UMRÁÐANDI

At kappast í heimsins skjótast vaksandi matvøruvinnu merkir, at vit mugu vera fyrireið til at varðveita og enntá økja okkara marknaðarlut. Hetta er kjarnan í okkara virkisætlan. Tað at virka í einum lítlum landi sum Føroyum avmarkar vøxturin í okkara virksemi, so tað er umráðandi fyri okkum at vera so dugnalig sum gjørligt og støðugt vera nýskapandi. At vaksa ábyrgdarfult og burðardygt viðførir, at vit halda okkum til hægsta standard, og at vit fara fram um krøvini á umráðandi økjum; at vit altíð lurta eftir kundunum og at vit framhaldandi hava góð altjóða sambond.

Í 2017 framleiddu vit í meðal næstan 700.000 máltíðir um dagin á einum marknaði, har brúkarin gerst alsamt meiri krevjandi tá ræður um góðsku og burðardyggleika í matinum, sum hann keypir. Tað er ikki longur nóg mikið hjá okkum bert at reka eina fyrirtøku í fremstu røð; vit mugu eisini vísa í verki, at vit halda tað, sum vit lova: at framleiða sunnan og heilsugóðan laks í heimsflokki á ein ábyrgdarfullan og burðardyggan hátt. Hetta merkir at seta sær sum mál at økja gjøgnumskygni og uttanhýs-is góðkenningar eftir einum skipaðum leisti. Hetta er ein partur av okkara nýggju ætlan um burðardygð, sum verður stuðlað av nevnd felagsins.

Fleiri upplýsingar um strategi felagsins eru at finna í ársfrá-søgnini.

AT HALDA LÓGIR OG ÁSETINGAR

Alt meðan vit økja virksemið, mugu vit tryggja okkum, at vit framhaldandi lúka nationalar og altjóða ásetingar. Sum felag lúka vit ásetingarnar í øllum viðkomandi lógum og reglugerðum á okkara virkisøki. Vit hava sum felag ábyrgdina av, at okkara starvsfólk fylgja øllum standardum og avmarkingum, ið eru ásettar í lógum, reglugerðum og fyriskipanum. Vit stremba eftir at lúka og helst fara fram um ásetingar í øllum viðkomandi lógum; hetta merkir at vísa leiðslu í verki í málum bæði á nationalum og á altjóða stigi.

Seinastu árin eru kundar og endabrákarin vorðin alsamt meir áhugað og spyrja eftir, hvaðani matvøran stavar og um matvøran er framleidd á ein burðardyggan hátt úr burðardyggu rávørum. Tað er somuleiðis týðningarmikið hjá okkum at verða vís í at Bakkafrøst, sum vit hava samstarvað við í nógv ár, lýkur hægstu standardir í vinnuni og greiðir opið frá teirra politikki viðvíkjandi burðardygð.

Oliver Spring, CSR verkætlanarleiðari, Nomad Foods Europe

Okkara virksemi er grundað á náttúrufrøileingið í Føroyum og tað er sera týðningarmikið, at vit lúka øll krøv galdandi á økinum, at vit umsita væl og at vit vísa opinleika á umhvørvisøkinum. Vit samstarva við umhvørvismyndugleikarnar og lúka ásetingarnar í føroysku alilóggávuini, sum umfata framleiðsluna í øllum liðum í virðisketuni. Okkara aliloyvir eru undir eftirliti í mun til umhvørvisárin, og hetta hevur ávirkan á okkara tilgongd fyri at minka umhvørvisárin. Vit fara fram um krøvini við sjálvboðin at lúka altjóða standardir fyri at hækka støðið í vinnuni sum heild í smb. við ávís mál, tá talan er um burðardygð.

Mál okkara er støðugt at hava null frávik og hetta eydnaðist í 2017.

ETIKKUR

Útgangsstøði fyri okkara ætlan viðvíkjandi burðardygð er at tryggja, at vit framhaldandi stremba eftir at fremja vinnu og handilsskap á høgum støði í øllum liðum í virðisketuni, samsvarandi við virðisgrundarlag og leiðreglar hjá Bakkafrost. Okkara virðir vísa leiðina og eyðkenna okkara mál um at

skapa varandi virðir til kundar, partaeigararnar og til samfelagið. Fyri okkum merkir hetta, at vit eru ábyrgdarfull, vísa virðing og eru iðin, effektiv og framsøkin. Virðini eru staðfest í [virkisleiðreglunum](#), sum leggja dent á at skapa eina sunna virkismentan. Okkara leiðreglar krevja av øllum starvsfólkum, at tey halda ein høgan standard, bæði tá talan er um vinnuetikk og persónligan etikk í útinnan av teirra skyldum og ábyrgdum. Øll starvsfólk skulu hava eina reiðiliga og ærliga tilgongd í teirra samskipti við onnur starvsfólk og uttanhýsis áhugabólkar.

Etisk atferð er meira enn bert at vera ein fyrítøka við sosialari tilvitan. Vit skulu eisini tryggja, at okkara veitarar lúka okkara standard. Veitararnir verða bidnir um at lúka okkara krøv viðvíkjandi heilsu, trygd og arbeiðsumhvørvi, mannaættindum, barna-arbeiði og umhvørviskrøvum, sum eru ein partur av [ASC góðkenningini](#).

[Les okkara virkisleiðreglur](#) fyri at fáa fleiri upplýsingar um okkara leiðreglar viðvíkjandi mutri, pengatvátti og øðrum reglum fyri etikari atferð.

KUNDANØGDSEMI

Um vit framhaldandi vilja vera tann fremsti veitarin av laks í heimsflokki er umráðandi at lurta eftir kundunum og nøkta ein alsamt skiftandi tørv og skilja broytta atferð. Okkara mál er at tryggja trúfesti og álit hjá kundunum við at veita góða tænastu, og leggja stóran dent á at vera álitandi, effektiv og ábyrgdarfull. Fleiri upplýsingar um okkara kundastrategi eru at finna í okkara [ársfrásøgn](#).

Síðan skrásetingina á virðisbrævamarknaðinum í Oslo eru sölutølini og kundatalið vaksin samsvarandi framleiðsluni. Vit hava megnað at laga okkum eftir støðugt øktum og broyttum krøvum frá kundunum gjøgnum t.d. nýggjar framleiðslur og vit seta sum mál at hava ASC góðkenning á øllum aliløkjum í 2020. Men tað kemst ikki uttanum at vit hava havt nakrar avbjóðingar, serliga í smb. við at vit hava lagt saman virkiseindir og økt virksemi.

2017 Dagføring

- Settu íverk nýggja skipan at savna afturmeldingar frá kundunum
- Høvdu mistøk í flutningi og seinkingar í avgreiðslu av bíleggingunum frá kundunum í smb. við brek á nýggja virkinum, umframt nakrar uttanhýsis trupulleikar, sum vit ikki høvdu ávirkan á, men sum høvdu ávirkan á nøgdsemi hjá kundunum
- Mistu ein stóran lágprís kunda, hvørs prísáseting gjørdi tað trupult framhaldandi at keypa frá okkum. Vit vóna at avmarka árin við nýggjum sáttmálum
- Øktu mongdina av seldum laks við 2%

Í 2018 fara vit at arbeiða fyri at fáa nýggjar kundar, at framleiða nýggjar vørur samsvarandi eftirspurninginum frá kundunum og tryggja, at vit framhaldandi fara at hava fokus á kundan. Vit hava sett okkum sum mál fyri 2020 at hava eina Net Promoter Score á 9 av 10, sum merkir, at kundarnir í upp- aftur størri mun fara at viðmæla okkum.

NÝHUGSAN

Ílögur í nýhugsan, gransking og menning eru avgerandi fyrir stöðugt at rækka ynskjum og krøvum frá kundum okkara. Fimm ára 2020 ílöguaætlan okkara hevur gjørt tað gjørligt at gera stórar ílögur í tøkni, sum hevur gjørt okkum før fyri at stýra okkara avbjóðingum. Vit hava gjørt ílögur í tøkni til lúsa-viðgerð uttan nýtslu av heilivági, í vørumenning og í framhaldandi menning av virksemini felagsins.

2017 Dagføring

- Hildu fram at menna fóðurgóðsku og burðardygd
- Lótu upp samanlagda virkið - bygt eftir hægstu standardum og við nýtmótans tøkni
- Bygdu nýggja høvuðsskrivstovu saman við framleiðsluvirkinum
- Bygdu framleiðsluvirki til laksalýsi og laksamjøl. Framleiðslan byrjar í 2018
- Byrjaðu egið kynbótararbeiði í samstarvi við Fiskaaling

Í 2018 fara vit at gera ílögur í eitt nýtt biogassanlegg í samstarvi við onnur alifeløg og føroysk búnaðarfólk. Ætlanin er at nýta burturkast frá alivinnuni og mjólkavinnuni til at gera orku og tøð til landbúnaðin; vit fara at halda fram við at byggja nýggju smoltstöðina, sum fer at økja framleiðsluorkuna við umleið 30% við at lata smoltini ganga á smoltstöðini í longri tíð.

Í samsvari við eina avtalu við Vinnumálaráðið fara vit framhaldandi at menna føroysku laksastammuna. Tað fer at geva okkum fullan ognarrætt í 2021.

Sunt virksemi Vaksa saman við okkara kundum

Beijing Dong Long er ein av størstu innflytarum av laksi í Kina og ein av mest týðandi keyparunum av feskum laksi. Beijing Dong Long er ein familjufyrirtøka. Anthony Chung, umboð teirra sigur, at góðu úrslit teirra eru orsakað av høgu góðskuni av sjógæti, sum sölufólk teirra selja og góða sambandið, sum tey hava við kundarnar. Hetta er tengt at teirra førleika at útvega vørur av hægstu góðsku, men eisini at nøkta skiftandi tørvin hjá kundunum.

Síðan fyrstu bíleggingina frá okkum í 2012, er vikuliga sølan tólvfaldað. Anthony sigur, at góðu úrslitini eru eitt úrslit av tveimum viðurskiftum: at laksurin er í heimsflokki og síðan evnini at hava tryggar støðugar veitingar. At kunna greiða kundanum frá, at laksurin ikki er viðgjørður við antibiotika, og bert etur ikki íleguviðgjørt fóður og hevur sera høgt innihald av Omega 3 feittsýrum, umframt at Bakkafrost er eitt fult vertikalt integrerað felag, ger hetta arbeiði nógv lættari. Anthony leggur eisini dent á at vaksandi tilvitanin og krøvini um burðardygd og ábyrgdarfulla umsiting av framleiðslu úr sjónum, ger at Bakkafrost laksur er eitt enn betri boð.

Í februar 2017 var Anthony á einum av sínum regluligu ferðum í Føroyum og fór á pallin at tosa við øll starvsfólkini hjá Bakkafrost um tað, sum hevði mest at siga fyri hansara kundar. At varðveita eitt tætt samband við Anthony Chung hevur hjálpt Bakkafrost at vaksa, samstundis sum hansara fyrirtøka veksur.

Í okkara virkisætlanum hava vit valt at leggja dent á tørvin hjá kundanum. Í 2018 fer hetta at hava við sær, at framleiðslan verður lögð um fyri at kunna veita Beijing Dong Long fesar góðskaðar vørur fyri fyrstu ferð. Vit fara eisini framhaldandi at samstarva við tey um at finna nýggjar hættir at fáa vørurnar skjótari á marknaðin.

Sunt fólk Okkara mál

★ STRATEGISKAR RAÐFESTINGAR

- At styrkja menniskjaliga tilfeingi

🎯 2020 MÁL

- At dagføra starvsfólkastrategi'ina
- At seta í verk kanning millum starvsfólkini

📊 2017 AVRIK

- Ikki gjørt upp

HVÍ ER HETTA UMRÁÐANDI

At gera íløgur í menniskjaliga tilfeingið er grundleggjandi fyri eina sunna fyrritøku. Til tess at røkka okkara málsetningi og strategisku málum tørvar okkum dugnalig og eldhugað starvsfólk, sum kenna ábyrgd fyri felagnum og kenna seg aftur í okkara virðisgrundarlagi. Bakkafrøst er ein samanrenning av fleiri alifyritøkum, sum gjøgnum árin hava ment seg kring allar Føroyar - ofta í avbyrgdum umráðum. At gróðurseta hesi starvsfólk í felagnum og í okkara virkismentan má raðfestast høgt, til tess at vit kunnu varðveita okkara støðu í heimsflokki við einum felagi, har øll starvsfólk draga somu línu og eru kjølfest í sama virðisgrundarlagi. Hetta merkir eisini, at starvsfólkini laga seg til broytingar og viðvirka til at læra nýggjar arbeiðshættir, soleiðis at felagið støðugt kann menna seg í tráð við kringumstøðurnar.

Vit eru heppin at hava ein sera fjøltáttaðan starvsfólkahóp. Hetta gevur okkum sum felag ein framúr góðan møguleika til at styrkja menniskjaliga tilfeingið og rúma ymiskleikunum hjá starvsfólkunum.

At starvast í alivinnuni merkir ofta kropsliga hart arbeiði. Vit leggja stóran dent á at tryggja heilsu, trygd og arbeiðsumhvørvi hjá okkara starvsfólkum.

MENNISKJALIGA TILFEINGI

Okkara evni til at varðveita eitt arbeiðspláss við stórum ymiskleika, har starvsfólk kenna seg tikin við, og at tiltrekkja talentir og fasthalda førleikar og serkunnleika, umframt at styrkja førleikarnar í hópinum, og at varðveita heilhugaði starvsfólk, er útgangsstøði hjá HR-toyminum. Í starvi hjá okkum eru 1.104 starvsfólk (samsvarar við 960 fulltíðarstørv) úr 24 kommunum í Føroyum.

Eitt sterkt menniskjaligt tilfeingi í eini fyriritøku er fortreytin fyri øllum fram-
burði. Starvsfólk, sum eru heilhugað og trívast í starvinum geva íkast til eina sunna fyriritøku. Fyri okkum merkir tað, at vit skapa mennandi arbeiðsuppgávur í einum tryggum og góðum arbeiðsumhvørvi, har starvsfólk kenna seg vird og tikin við.

Guðrun Olsen, Bakkafrøst Samtak HR leiðari

Okkara virkisleiðreglur seta út í kortið, hvussu vit skapa bestu arbeiðsumstøðurnar og eina sunna virkismentan. Vit stremba eftir at skapa eitt professionelt og játtandi arbeiðspláss, har øll kenna seg tiknan við og sum forbjóðar mannamuni. Okkara eldrapolitikkur er eitt dømi um, at vit virðismeta førleikar og vitan hjá øllum okkara starvsfólkabólkum. Vit ynskja at geva eldri starvsfólki, sum ynskja tað, møguleika at halda áfram í starvinum og eggja til samstarv við yngri starvsfólk fyri at sameina styrkir. Í 2017 høvdu vit 38 fólk oman fyri fráfaringsaraldur í starvi kring alla fyrirkøkuna.

At draga ung talentir at okkum er ein partur av okkara starvsfólkastrategi. Í 2017 vóru 2 master lesandi í havfrøði og marin-biologi í starvsvenjing hjá okkum og ellivu praktikantar frá lokalu skúlunum. Vit settu eisini í starv tveir lærlingar á høv-uðsskrivstovuna og ein á Havsbrún.

Bakkafrost hevur serlig tilboð til starvsfólkini, m.a. eina partabrævaskipan við luttøku av 171 starvsfólkum og eina partabrævabonusskipan, sum umfataði 746 starvsfólk í 2017. Harumframt bjóða vit ymiskar tryggingar til starvsfólk í føstum starvi.

Barnsburðarfarloyvi og eftirlønargjald er í samsvari við galdandi lóg. Vit hava regluligt samband við fakfeløg, sum umboða stóran part av starvsfólkum okkara, og vit hava eina virkna mannagongd til møguligar kærur.

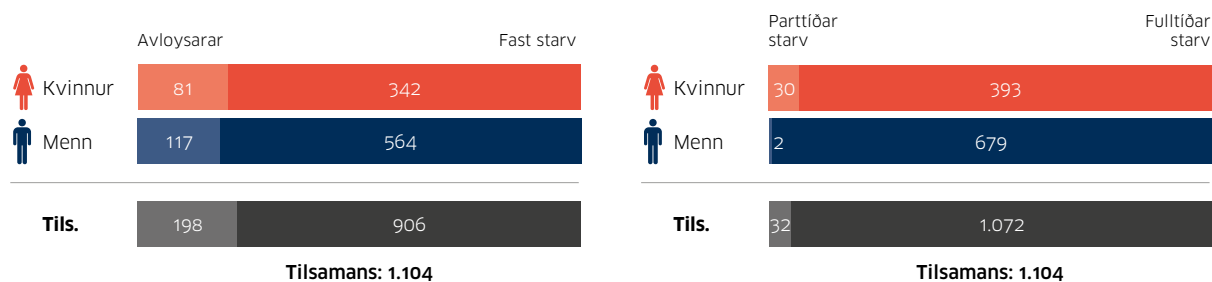
Fyri at tryggja okkum, at vit framhaldandi rækka hægstu krøv innan heilsu, trygd og arbeiðsumhvørvi, so hava vit árliga útbúgving av okkara starvsfólkum, har vit nýta innanhýsis og uttanhýsis undirvísarar, sum undirvísa í ymiskum evnum, t.d. reinføri, fyrstuhjálp, trygd á sjónum, tryggja handfaring av kemikalium, fiskavælfærd v.m. Vit bjóða eisini viðkomandi menningarmøguleikar til okkara fyrisiting.

2017 Dagføring

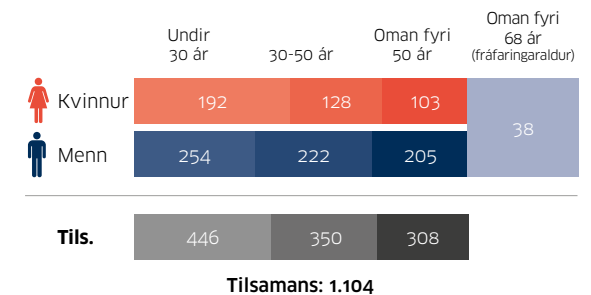
- Løgdu sjei virkir saman í eitt og bjóðaðu øllum starvsfólkum starv á nýggja virkinum
- Umleið 150 mistu arbeiði í januar 2018 aftaná mistan sölusáttmála. Okkara mál er at fáa nýggjar kundar, so vit kunnu byggja okkara toymi upp aftur, so skjótt sum til ber
- Tað vóru 1.104 starvsfólk (svarandi til 960 fulltíðarstørv) úr 24 av teimum 29 kommununum í Føroyum í starvi hjá okkum

Í 2018 ætla vit at gera kanning millum starvsfólkini og seta í verk eitt innleiðsluáttak fyri nýggj starvsfólk; vit halda fram at útbúgva alarar á landi og sjógvi. Í 2020 fara vit at endurnýggja okkara starvsfólkastrategi.

BAKKAFROST STARVSFÓLK 2017 FLOKKAÐ EFTIR STØRVUM

BAKKAFROST STARVSFÓLK FLOKKAÐ EFTIR ALDRI

HEILSA, TRYGD OG ARBEIÐSUMHVØRVI

At verja okkara menniskjaliga tilfeingi merkir, at vit varðveita ein høgan málsetning innan heilsu, trygd og arbeiðsumhvøvi, og skapa eina sunna arbeiðsmentan. Í okkara virkisleiðreglum leggja vit dent á, at felagið strembar eftir arbeiðshættum, sum tryggja gott og sunt arbeiðsumhvøvi. Hetta merkir m.a. at vit leggja dent á at vera eitt skaða- og vanlukkufrítt arbeiðspláss. Fyri at rækka hesum máli hava vit leiðreglar, ið eru grundaðir á hægstu heilsu- og trygdarstandardir bæði á landi og á sjón-um. Harumframt hava vit tikið hædd fyri arbeiðsumhvørv-inum hjá starvsfólkunum í innanhýsis politikkum.

Trivnaður hjá øllum fólki í øllum liðum í virðisketuni er umráðandi fyri okkum, og tí er tað, at vit virða mannarættindi og tryggja, at vit ikki eru samsek í at bróta mannarættindini. Okkara virkisleiðreglur áseta eisini, at hvørki Bakkafrost ella okkara samstarvsfelagar skulu nýta barnaarbeiðarar. Hetta stuðlar upp undir teir standardir, sum vit biðja okkara veitarar vátta, tá vit gera avtalur.

2017 Dagføring

- Øktu orkuna á heilsu- og trygdarøkinum
- Styrktu mannagongdirnar í smb. við trygd á sjónum eftir eina vanlukku í 2016
- Betraðu fysisku arbeiðsumstøðurnar á nýggja virkinum
- Øktu fokus á venjing í tilvitan eitt nú í smb. við eldsbruna

Arbeiðsumhvørvið hjá starvsfólkum verður ein partur av dagføring av starvsfólkastrategi'ini í 2020, og í 2018 betra vit okkara rapportering av heilsu, trygd og arbeiðsumhvøvi.

Sunt fólk Vit stuðla okkara bestu fólki

VESTHAV

Per Larsen er skipari umborð á Vesthav, ið er ein av brunnbátunum hjá Bakkafrost. Per hevur siglt, síðani hann var 15 ára gamal. Hann er ein av 38 starvsfólki í fulltíðarstarvi hjá Bakkafrost, sum eru farin um fráfaringaraldir. Síðani 1991 hevur hann siglt við brunnbátum, sum hava ført laks frá alibrúkum til hægriðing. Fyrst í vikuni fær hann at vita frá høvuðsskrivstovuni, hvørjir ordrar eru komnir inn, og hvat er á goymslu. Per brúkar royndir sínar til at taka støðu til, hvussu veðrið hettar sær. Hann kennir til ringt veður og veit, hvussu skjótt tað kann skifta.

Hann hevur havt ábyrgdina av Vesthav og manningini, sum telur trý fólk aftrat honum, síðani 2002 og hann hevur ikki ætlanir um at leggja frá sær enn. "Eg taki ein dag í senn. So leingi eg kenni meg so væl, havi heilsuna og njóti at arbeiða, so ætli eg mær at halda fram." Per heldur seg í góðari venjing við at ganga í fjøllunum kring heimbygdina Gøtu so at siga hvønn dag. Honum dámar væl at arbeiða hjá Bakkafrost. Tað gevur nøgdsemi at koma til arbeiðis, og tað besta er huglagið og venskapurin umborð: "Vit eru ymiskir til aldurs - tann yngsti er 30 - blandingin riggar væl."

Tað er politikkur hjá Bakkafrost at stuðla starvsfólki, sum ynskja at arbeiða eftir fráfaringaraldir. Samstundis verða tillagingar gjørdar, soleiðis at tað kann vera bæði trygt og gevandi at vera til arbeiðis. Per kennir, at hann hevur leiðsluna aftan fyri seg. Hon fær bæði seg og manningina at kenna seg virðismettar og á jøvnum fæti, sigur hann.

Per Larsen til arbeiðis

Sunnur laksur Okkara mál

★ STRATEGISKAR RADFESTINGAR

- At lúka og fara fram um leiðandi standardir

🎯 2020 MÁL

- At varðveita høgt innihald av Omega 3
- At kundarnir framhaldandi eru nøgdir við okkara góðsku
- At minka fellið til 6%
- At hava ASC góðkenning á øllum aliøkjum
- At halda áfram at menna og seta í verk viðgerðir uttan nýtslu av heilivági við serligum atlitum at fiskavælfærið

📊 2017 AVRIK

- 2,2g pr. 100g í miðal av Omega 3
- 96% av kundunum nøgdir, meiri enn nøgdir ella sera nøgdir við vørugóðskuna
- 8,96% felli
- 4 aliðkir ASC góðkend
- Settu í verk avlúsing við flógvum sjógvi við tænastráskípum

HVÍ HEVUR HETTA TÝÐNING

Fólkatalið í heiminum veksur sera skjótt, og ein øktur tørnur á proteinum leggur størri trýst á klótuna enn nakrantíð áður. Skal tørvurin nøktast, so má alingin á sjógvi økjast. Soleiðis kann framleiðslan av heilsugóðum og føðsluríkum proteinum vaksa ábyrgdarfult og burðardygt.

Umstøðurnar at ala fáast ikki betri enn á føroysku firðunum, men sjúka og fiskalús hava í fleiri ár hóttað heilsuna hjá laksinum, og eitt sera stórt tal av alibrúkum bøtti ikki um støðuna. Samanleggingar í føroyskari laksaaling – í 1989 vóru tað 63 feløg, og í 2017 vóru trý – hava lætt um lívfrøðiliga samskipan, tryggjað munadygt samskipti við myndugleikarnar og gjørt tað ómakaleyst at miðla vitan.

Føroyska aliskipanin frá 2003 hevði við sær nýggjar reglugerðir og eftirlit, og birti upp undir sjálvbodna sundurskiljing av aliøkjum og virksemini. Hetta hevur bóttað um heilsuna og vælfærdina hjá fiski um allar Føroyar. Nýggja aliskipanin, saman við eyka átøkum hjá feløgnum, minkaði ikki bara fellið úr 18% niður í 6%, men økti eisini tøkuvæktina á føroyska laksinum við 20% millum 1993 og 2010, og fóðurfaktorurin lækkaði 2%. Sama tíðarskeið vaks framleiðslan við 40% (kelda: www.avrik.fo).

Sum ein av upprunaligu stovnarunum í GSI heldur Bakkafrost fram í sínum leiðandi leikluti. Teirra eldhugi og vilji at lata frá sær vitan, tá ið ræður um betringar í burðardygd og lívfrøðisligu trygdini, hevur verið týðandi og hevur sett ferð á batarnar í allari vinnuni.

Avrim Lazar, Global Salmon Initiative

Men lús og sjúkur, so sum sjúkuelvandi ILA, eru enn tær fremstu avbjóðingarnar hjá laksaalarum, ikki bara í Føroyum. Hesir vandar skulu takast í álvara fyri at tryggja góðskuna á laksinum, samstundis sum heilsa og vælfærið skulu vera í hásæti. Hetta krevur, at feløgini í stóran mun sjálvkravd samskipa átøk millum fyrirkomulag og gera stórar íløgur í nýggja tøkni.

MATVØRUGÓÐSKA

Okkara laksur er føðslurík, gagnlig og burðardyggt djóra-proteinkelda við høgum Omega 3 innihaldi. Aðalmálið er enn sum áður at framleiða laks í heimsflokki við stórum føðsluvirði uttan evnafrøðiliga dálking. 40 ára royndir í aling hava lært okkum, at góðskan er ikki bara treytað av umhvørvinum og hægstu krøvum til heilsu og vælfærd, men eisini fyrstafloks fóðri.

Okkara fatan er, at tað er gagnligt, at laksurin fær fóður, sum líkist tí, sum villaksur etur. Vøran, sum kundin fær, verður soleiðis heilsubetri og føðsluríkari. Okkara fóður inniheldur nógv burðardyggt marint tilfar, og tað gevur laksinum høgt Omega 3 innihald – í miðal 2,2g fyri hvørji 100g av einum flaki. Í 2015 gjørdust vit fyrsta felagið, ið fór undir at sálda umhvørvisdálkingarevni (dioxin og DL-PCB) úr øllum lýsi, sum verður nýtt í fóðrinum, tó at tøluni longu vóru munandi lægri enn tey, sum matvørumyndugleikar áseta. Vit hava hvørki heilivág ella vakstrarhormon í fóðrinum og heldur ikki laksa-innvølr ella slógv frá aldum djórasløgum. Vit liggja eisini langt undir øllum ásetingum hjá matvørumyndugleikum um óynskt tilfar í djórafóðri.

Tær ásetingar og góðkenningar, sum vit virka undir, tryggja, at vit ganga á odda innan matvørutrygd. Vit hava eitt umfatandi innaneftirlit, sum javnan verður kannað av myndugleikunum. Hetta inniber, at framleiðslan dagliga verður kannað, áðrenn hon fær sína heilsugóðkenning, fyri at tryggja, at allar færoyskar og altjóða ásetingar fyri heilsu- og matvørutrygd verða hildnar. Meira um hetta undir Samstarv og Góðkenningar á síðu 17.

2017 Dagføring

- Betraðu fiskamjølframleiðsluna hjá Havsbrún. Góðska og føðsluvirði á hægri støði
- Minkaðu enn meir um nýtsluna av formalin á smoltstøðunum og nýta heldur natúrliga saltvatnsviðgerð
- Fingu fyrsta pláss í týska Stiftung Warentest 2017 fyri góðan smakk og lág virðir fyri dálkingarevni í øllum bólkum
- Fingu fyrsta pláss í svenska Test Fakta 2017 fyri lægst ethoxyquin og hægsta Omega 3 innihald í ikki organiska bólkunum

Í 2018 varð avgjørt at gevast við at brúka ethoxyquin í fiskamjølframleiðsluni hjá Havsbrún. Og í fóðri, sum verður givið laksinum hjá okkum. Í staðin eru nýttir natúrligir antioxidantar. Vit fara eisini frameftir at varðveita høga Omega 3 innihaldið og at tryggja, at kundarnir eru nøgdir við høgu góðskuna.

FISKAHEILSA OG VÆLFERÐ

Vit hava bundið okkum til at halda okkum til hægstu krøv og at minka nýtsluna av evnafrøðiligum evnum og heilivági í stríðnum móti sjúkum og fiskalús. Okkara roynda fiskaheilsutoymi – djóralæknar, lívfrøðingar og hjálparfólk – kannar alsamt nýggjar hættir at fremja hetta.

Vit hava ikki givið laksinum antibiotika síðan 2004. Vit hava sett út rognkelsi fyri at fyrirbyggja lúsasmittu, og sum liður í eini fimm ára 2020 íløguaætlan hava vit gjørt stórar íløgur í aðrar hættir, har sum heilivágur ikki verður nýttur, men feskt og flótt vatn til avlúsing. Ætlanin er eisini at byggja nýggjar smoltstøðir og at útbyggja tær verandi fyri at stytta um tíðina, laksurin er í sjónum. Saman við brakkleggingartíðarskeiðinum aftaná hvønn árgang, minkar hetta lívfrøðiliga váðan.

OMEGA 3 INNIHALD 2017 MIÐALTAL

2,2g pr. 100g

2016: 2,5g pr. 100g

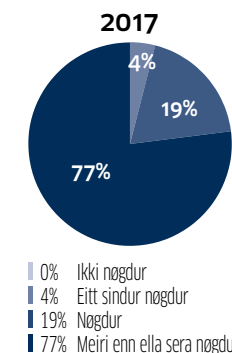
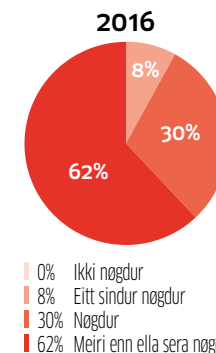
OMEGA 3 TIL 6 LUTFALL 2017 MIÐALTAL

1,5g pr. 100g

2016: 1,7g pr. 100g

KUNDAR META UM VØRUGÓÐSKU

Umboðar metingar hjá kundum, ið eru 61% av umsetninginum í 2016 og 42% í 2017

DIOXIN INNIHALD í Bakkafrøst laks 2017

0,4pg/g

2016: 0,4pg/g

ES maks. dioxin innihald eftir 2012
3,5 pg/g

DIOXIN LÍKT PCB INNIHALD í Bakkafrøst laks 2017

0,6pg/g

2016: 0,7pg/g

ES maks. dioxin líkt PCB innihald eftir 2012 **6,5 pg/g dioxin**

Fyri at minka um lívfrøðiliga váðan, útvega vit rogn frá útvaldum veitarum fyri at betra um mótstøðuføri. Vit koppseta allan fiskin og hava skipað lívfrøðiligt og veterinert eftirlit. Fiskaheilsutoymið og djóralæknarnir kanna javnan øll alibrúkini og smoltstøðirnar, og myndugleikarnir taka javnan royndir.

Føroyska aliskipanin varð sett í verk í 2003. Skipanin hevur ásetingar fyri laksavælfærd, so sum hvussu nógvur fiskur kann vera í hvørjum ringi. Men vit kanna støðugt nýggjar hættir at betra fiskavælfærdina, og tí luttaka vit í gransking, sum kannar, hvat gevur strongd í teimum ymsu framleiðslulíðunum. Vit gera eisini nýggjar íløgur í starvsfólk við teimum bestu førleikum til smoltstøðirnar fyri at tryggja vælfærdina hjá smoltunum, sum verða sett út.

2017 Dagføring

- Keyptu tvey tænauskup til avlúsing í feskum og flógvum vatni. Tillagingartíðin saman við øðrum óvanligum umhvørvisviðurskiftum hevur fyribils økt fellid
- Talið av búnnari lús minkaði seinna hálvár við fyrirbyrgjandi tiltøkum og nýggjari viðgerð
- Settu nýggja gransking í verk til tess at betra umhvørvið hjá laksinum, soleiðis at fiskaheilsan og fiskavælfærdin gjørdist betri í alibrúkunum og á smoltstøðunum
- Tóku laks úr A-73 alibrúkinum, eftir at ILA sjúka varð staðfest. Alibrúkið – og onnur alibrúk í nánd – eru undir strongum eftirliti

Sí meiri um brakkleggingartíðarskeið og nýtslu av heilivági undir burðardýgd á heimasíðuni.

SAMSTARV OG GÓÐKENNINGAR

Tað er av alstórum týðningi at samstarva í laksavinnuni til tess at umrøða og greiða stóru avbjóðingarnar, sum vit hava fyri framman, viðvíkjandi burðardýgd. Bakkafrost var týðandi partur av stovnanini av Havbúnaðarfelagnum, sum serliga

hevur til endamáls at stuðla undir felags átøkunum móti lús og sjúku. Í 2013 gjørdust vit stovnandi (og einasti føroyski) limur í *Global Salmon Initiative (GSI)*, sum er eitt altjóða átak, ið virkar fyri heilsu og burðardýgd innan laksaaling. Samstarvið inniber, at vit miðja eftir, at øll alibrúkini hjá okkum hava *Aquaculture Stewardship Council (ASC)* góðkenning í 2020.

Aftrat hesum hava vit fleiri aðrar uttanhýsis góðkenningar, sum skulu tryggja framleiðsluburðardýgd, matvørugóðsku og matvørutrygd. Øll virðisketan – frá fòðurframleiðslu, smoltstøðum, alibrúkum og til kryvji- og góðskingavirki – er góðkend eftir altjóða *GLOBAL G.A.P.* standardinum, sum leggur dent á matvørutrygd í allari framleiðsluni, fiskavælfærd, heilsu og trygd umframt umhvørvisumsiting. Harafturat hevur kryvji- og góðskingavirkið *ASC* sporførisgóðkenning, og góðskingavirkið hevur matvørugóðkenning frá *BRC* og *IFS*. Fiskamjøl, lýsi og fòðurframleiðslan á Havsbrún hevur eisini fleiri góðkenningar m.a. *ISO 9001:2008*. Mjøl og lýsiframleiðslan er *GMP+*, *IFFO RS* og *MSC* sporførisgóðkend.

2017 Dagføring

- Tvey aliðkir afturat fingi *ASC* góðkenningar (hava nú fýra í alt)
- Fingu aftur *ASC* sporførisgóðkenning fyri kryvji- og góðskingavirkið
- Stóðu allar skoðanir

Í 2018 ætla vit við at fáa seks alistøðir *ASC* góðkendar, og vit miðja støðugt ímóti góðkenning av øllum aliðkjum í 2020.

Sunnur laksur Trívast væl saman

Rognkelsi

Í apríl 2015 settu vit okkara fyrstu rognkelsi (cyclopterus lumpus) út á aliðkið við Kunoyarnes. Hetta var liður í roynd at kanna burðardygðina í at nýta hendan reinsifiskin í stríðnum móti fiskalúsini – eini av størstu avbjóðingunum hjá laksaalingini kring heimin.

Rognkelsi verða serliga nýtt, meðan laksurin er ungur – í upp til eitt ár – og hevur minkað tørvin á heilivági og bøtt um heilsuna hjá laksinum. Seinni eru royndir gjørdar í størri høpi, og úrslitini hava verið góð. Fyrstu úrslitini vísa, at laksurin trívist væl saman við fremmenda fiskinum.

Rognkelsini liva saman við laksinum í serbygdari taraskóg í aliringinum og verða fóðrað við hond við serligum fóðri. Síðst í 2017 blivu rognkelsi brúkt í meiri enn helvtini av alibrúkunum hjá okkum.

Hóast hesin nýggi hátturin hevur roynt væl, og vitanin er økt sera nógv, so er tað ov tíðliga endaliga at staðfesta, at allar avbjóðingar eru bastar við hesi loysn. Bakkafrost arbeiðir tætt saman við øðrum alarum í Føroyum. Vit kunna hvønn annan um vitan og arbeiðshættir, og samstarva við Fiskaaling fyri at rækka bestu fiskaheilsuni og vælferðini. Men enn er kunnleikin um, hvussu vit skulu fáa rognkelsi og laks at trívast væl saman, ov lítil.

Tvørgangandi samstarvið er ein orsök til, at vit halda okkum vera fremst í vinnuni á hesum øki. Í 2018 fara vit at seta serútbúgvin starvsfólk í starv fyri at fáa útsetingina av rognkelsum at virka so væl sum gjørligt á øllum aliðkjum, har til ber at nýta rognkelsi. Framhaldandi ætlanin er at samstarva við granskarar um okkara data, soleiðis at aðrir alarar eisini kunnu gagnnýta okkara royndir. Hetta er eitt av fleiri nýhugsaðum átøkum hjá okkum í strembanini eftir at betra góðskuna á laksinum við at betra um heilsuna og vælferðina. Vit fara samstundis at halda fram við at brúka nýggju tænstuskipini M/S Róland og M/S Martin til mekaniska avlúsing.

Sunt umhvørvi Okkara mál

★ STRATEGISK RAÐFESTING

- At minka ávirkanina á umhvørvið

🎯 2020 MÁL

- At gera ílgu í nýtt biogassvirki
- Framhaldandi at betra um fódðingina
- At sleppa av við koparviðgjørdar nótir
- At seta í verk fremsta politikkin fyri burðardyggt fóður í vinnuni
- At eingin fiskur skal sleppa

📊 2017 AVRÍK

- Settu upp nýggj upptøkutól í ringum fyri at betra um fódðingina
- Minkaðu nýtsluna av reinsievni
- 109.515 fiskar sluppu vegna serliga ringt veður

HVÍ TAÐ HEVUR TÝÐNING

Laksavinnan hevur stórt gagn av lága fódurfaktorinum, lítlá CO₂ útlátinum og lítlari nýtslu av feskum vatni samanborið við aðrar vinnur. Saman við hesum átøkum arbeiða vit framhaldandi við at minka okkara árin á umhvørvið.

Í 2017 høvdu vit 21 alibrúk á 17 firðum. Sjógvgóðskan er góð, streymurin skiftir sjógvin út, og hitin er hóskandi og javnt kaldur. Hetta gevur bestu umstøður fyri aling av fyrstafloks laks. Lívfrøðiliga margfeldi kring oyggjarnar er ríkt. Tað er nógur fuglur og lív í sjónum. Vit eru sera bundin at fiskivinnuni og ferðavinnan stendur í vøkstri.

Vit hava virksema nógvastaðni í Føroyum. Vinna og fólk hava altíð livað lið um lið, og tí hava vit ávirkan á nærumhvørvi. Tað kann vera lukkur og larmur frá maskinum, kapping um vatnið, dálking, ferðsla og frárensl. Vit framleiða eisini egnan pakning og hava nógva ymiska framleiðsluútgærd. Tí er tað umráðandi hjá okkum at hugsa um, hvussu okkara virksema er við at at økja avbjóðingar við burturkasti í heiminum.

CO₂ slóðin er lutfalsliga lítil hjá okkum, men veðurlagsbroytingarnar kunnu broyta vinnuna munandi í framtíðini. Veðrið

“Ávirkanin, sum framleiðslan av rávørum í fóðri hevur, serliga á nýtslu av jørð, feskum vatni og útláti av vakstrahús-gassi, verður alsamt mett sum ein týðandi alheims avbjóðing, og vaksandi fólkatál og ríkidømi ger støðuna bara verri. Tí eiga allir alarar at hugsa sera nógur um burðardygðina í rávørunum til fóður. Eisini laksaalarar. Tað er gott at síggja, at laksaalarar taka hesi viðurskifti í álvara og taka avbjóðingina á seg.”

Piers Hart, serfrøðingur í havfóði og havbúnaði, WWF

kann fara at skikka sær øðrvísi (talan kann gerast um meiri illveður), sjógvurin kann gerast súrari, høvini kunnu gerast heitari, og alt hetta er ein hóttan móti vinnuni.

Vit eru í teirri serligu støðu, at vit hava eina fult integreraða virðisketu, og flestu aliðkini eru innan fyri ein radius upp á 25 km. Fódurvirkið er staðsett nær við alistøðirnar, og tað mesta av rávøruni verður framleitt burðardyggt og á staðnum, og tað minskar sera nógur um útlátið samstundis sum tað er eitt einastandandi gott sporføri í virðisketuni. Men nakað av tilfarinum í fóðrinum verður innflutt frá øðrum heimspørtum. Vit halda, at tað er í fóðrinum, at vit slóða mest umhvørvisliga.

DÁLKing

Vit leggja alla orku í at minka náttúru- og umhvørvisdálkingina mest mögulegt á öllum økjum í virðisketuni, tað veri tað seg við burturkasti, botnfalli, feskum vatni, larmi og luftdálking.

At fara væl um náttúruna, sum treytar okkara framleiðslu, hevur alstóran týdning. Tí kanna vit støðugt nýggjar hættir at minka dálkingina á staðnum, antin tað er við at minka nýtsluna av evnafrøðiligum evnum, tillaga virkseimið ella gera íløgur í nýggj átøk. Vit senda javnan upplýsingar til og verða kannað av uttanveltaðum stovnum, t.d. veterinerum og umhvørvismyndugleikunum til tess at tryggja, at vit halda okkum innanfyri mörk og framhaldandi minka dálkingina.

Vit fylgja strangum nationalum og altjóða umhvørvisreglum og lúka øll krøv á økinum sum partur av okkara [ASC góðkenn-ingum](#). Hetta inniber m.a. at halda allar ásetingar viðvíkjandi brakkleggingartíðarskeiðum millum árgangir, soleiðis at botn-urin kemur fyri seg aftur. Vit hava valt at gevast við at nýta diflubenzuron til avlúsing.

2017 Dagføring

- Øktu mekaniska reinsing av nótum fyri stigvíst at minka nýtsluna av reinsievni, sum kann hópa kopar saman
- Hildu áfram at finna fram til bestu hættir í smb. við fódoring fyri at minka um botnfall undir ringunum og soleiðis sleppa undan at sink hópar seg upp – við árslok í 2017 høvdu vit upptøkutól í nærum einum triðingi av alibrúkunum
- Minkaðu larmin í Fuglafirði frá innanhýsis flutningi til og frá Havsbrún við at áseta avmarkaðar tíðir fyri lossing og lasting

Í 2018 er ætlanin at hava eina meir skipaða tilgongd til umhvørvisumsiting (við hesum fara vit fram um okkara altjóða góðkenningar). Vit fara eisini støðugt at minka nýtsluna av reinsievnum, seta upp upptøkutól í øllum alibrúkunum og finna nýggjar avlúsingarhættir uttan at nýta evnafrøðilig evni.

BURÐARDYGT FISKAFÓÐUR

Ein framhaldandi høg góðska á okkara vørum er tengd at einum hægri marinum innihaldi í fódorinum samanborið við fleiri av okkara kappingarneytum. Tí er burðardyggja og ábyrgdarfulla framleiðslan av fiskamjøl, lýsi og fódori á Havsbrún sera týðandi fyri okkum. Tað er eisini umráðandi, hvaðani vit fáa rávøruna.

Fiskamjøl og lýsi, sum vit nýta í fódorinum, stavar frá fiski, sum er veiddur burðardyggt. Talan er um fisk, sum ikki er vælegnaður sum mannaføði, tí føðsluvirðið er lágt og eftirspurningurin er lítil eftir hesum fiski til matna. Í 2017 stavaði ein fjórðingur av fiskamjølunum og næstan helvtin av lýsinum í fódorinum frá avskurði av fiski. Hesi fiskasløg verða fyri tað mesta veidd í føroyskum sjógvi undir skipaðum eftirliti. Plantuproteinir og lýsi í fódorinum eru ikki íleguviðgjørð, og sojabønirnar eru [Pro-Terra](#) merktar. Soleiðis tryggja vit, at fódorið er framleitt ábyrgdarfullt og burðardyggt. Øll rapsfræoljan er góðkend sum burðardyggt, og vit nýta ikki pálmajólju í fódorinum.

Fá meiri at vita um marinu rávøruna í okkara fódori undir [burðardyggt á heimasíðuni](#).

2017 Dagføring

- Øktu nøgdina av marinari rávøru í fódorinum, sum stavar frá avskurði av fiski, sum er framleiddur til matna

Øll rávøran til fódorið er burðardyggt, men framyvir skulu vit vera til reiðar at finna aðrar rávørukeldur til tess at minka um vandan fyri at rávøran gerst óburðardyggt. Í 2018 fara vit framhaldandi at kanna aðra burðardygga hágóðsku marina rávøru, og í 2020 seta vit ein burðardyggtan fódurpolitikk í verk.

FÓÐURSAMANSETING Í 2017

Hveiti 16%
(12.348 tons)

Hveitigluten 8%
(6.118 tons)

**Ikki-íleguviðgjørt
SPC 12%**
(9.409 tons)

Fiskamjøl 29%
(22.680 tons)

Lýsi 15%
(11.313 tons)

Rapsfræolja 16%
(12.077 tons)

Annað 4%
(3.117 tons)

LÍVFRØÐILIG TRYGD

Það hefur alstóran týðning fyri okkum, at vit taka øll fyrivarni fyri at sjúka og fiskalús ikki breiðir seg til onnur alibrúk ella villan fisk, og at tryggja heilsuna hjá bæði alda laksinum, men eisini hjá villa fiskinum (tó at laksasjúkur eru lítil hóttan fyri onnur fiskasløg). At fiskur ikki sleppur er altíð ein avbjóðing hjá okkum í Føroyum, tí ikki slepst undan at illveður av og á kann skaða okkara nótir og fiskur sleppur. Fráboðað verður í stundini til veterineru og umhvørvismyndugleikarnar, tá illgruni er um, at fiskur er sloppin. Tað er tó ikki fyrr enn vit taka laksin, at vit vita neyva talið á laks, sum kann verða sloppin. Tí kann laksur, sum er sloppin í einum fíggarári, verða skrásettur sum mistur árið eftir.

Umframt at betra útgerðina og seta í verk mannagongdir til tess at minka smittuvandan, stytta vit tíðina hjá laksinum á sjónum. Óheftir stovnar hava støðugt eftirlit við virksemi felagsins fyri at tryggja, at virksemið lýkur føroyska føroyska lóggávu.

2017 Dagføring

- Illveður gjørdi, at 109.515 laksar sluppu úr alibrúkinum Guln

Málið er, at eingin fiskur skal sleppa í 2018, og vit fara áhaldandi at endurskoða mannagongdir og útgerð.

BURTURKAST OG PAKNINGUR

Það er ein týðandi og vaksandi avbjóðing hjá fyrirkømtum kring allan heimin at minka og avmarka ta ávirkan, sum burturkast frá framleiðsluni hefur á umhvørvið so nógv sum gjørligt. Hóast laksur hefur hægst úrtøku til matvøru í fimm av teimum størstu bólkunum av keldum til djórprotein, so eiga vit áhaldandi at vera tilvitað um, hvussu vit avmarka nýtisluna og endurnýta tilfar, frá tí at rogn koma á smoltstøðina og heilt fram til avskipping frá góðskingarvirkinum, uttan mun til um tað

snýr seg um sjálvan laksin ella tilfar, sum vit nýta til at framleiða ella pakka lidnu vøruna.

Hóast laksur hefur hægstu úrtøku til matvøru, tryggja vit eisini at allur laksurin verður nýttur, og selja alla hjáframleiðsluna t.d. ryggir, avskurð, innvøl, skræðu og høvd.

Uml. 90% av brúktum nótum og ketum verða endurnýtt og nýtt av nýggjum. Vit endurnýta káplar og rør frá gomlum ringum og nýta tey aftur, tá vit gera nýggjar. Vit bæta eisini góðskuna á ringunum við at nýta sterkari tilfar til tess at leingja livitíðina. Fóðurvirknið hjá Havsbrún savnar fóðursekkirnar inn aftur, sum vit brúka á Bakkafrost, og vit endurnýta næstan 100%.

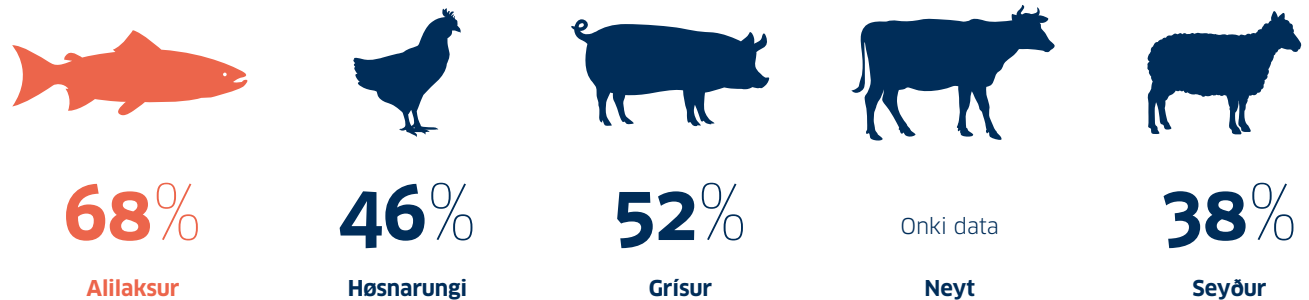
2017 Dagføring

- Seldu 5.284 tons av hjávøru av laks
- Bygdu laksalýsi- og laksamjølvirkið á Havsbrún, sum byrjar framleiðslu í 2018

Í 2018 fara vit at menna okkara frágreiðingarnar á hesum økinum og at finna nýggjar hættir at minka burturkastið. Vit fara gjølla at kanna lívsringrásina hjá okkara pakningi, og meta um, hvussu burðardygg rávøran er, sum vit hava nýtt. Vit fara at kanna, hvussu vit kunnu minka nýtisluna av pakningi, og hvussu vit kunnu ávirka burturbeining av pakningi. Vit fara at nýta 100% FSC góðkent tilfar til okkara egna pakning, og vit fara at eggja kundum okkara til bert at nýta 100% burðardygt ella endurnýtt tilfar í teirra pakningi. Nakað av okkara lívrunna burturkasti frá laksinum verður í framtíðini viðgjørt á eini biogassverksmiðju.

ALILAKSUR | ÚRTØKA TIL MATNA

Úrtøka til matna verður roknað við at býta vektina á tí partinum, ið kann nýtast til matvøru við samanløgdu kropsvektini

Hesar útrokningarnar taka hædd fyri muni í fóðurfaktori, muni í úrtøku til matna og prísinum á avkomi
Kelda: Global Salmon Initiative

VATN

Hóast tað regnar javnt og nógv í Føroyum, so manglar undirstøðukervið fyri at samla vatn. Tí er tað týðningarmikið, at vit nýta feskt vatn skynsamt, soleiðis at nærumhvørvið ikki manglar vatn, tá turkur hendingaferð er. Smoltstøðirnar hava mesta tørvin á vatni, og tí hava vit gjørt stórar iløgur í tøkni at útvega feskt vatn til tær 5 smoltstøðirnar. Bakkafrost var ein av fyrstu alifyritøkunum í heiminum, sum fór undir at endurnýta vatn á smoltstøðunum. Í dag endurnýta vit upp til 99% av vatninum, og lættir tað munandi um tørvin á vatni.

2017 Dagføring

- Endurnýttu uml. 23.000 rúmmetrar av vatni um tíman á smoltstøðunum
- Minkaðu nýtsluna av feskum vatni í Alideildini, eftir at tvey tænaðstuskip vórðu tikin í nýtslu, ið nýta flógvan sjógv at avlúsa laks við

Í 2018 fara vit framhaldandi at minka og umsita vatnnýtsluna skynsamt. Til dømis byggja vit eina skipan á nýggju smoltstøðini á Strond, har vit fara at savna og goyma vatn frá Kunoyinni. Hetta verður gjørt í samstarvi við kommununa og fer at bæta undirstøðukervið fyri aðrar vinnur har um leiðir.

LAKSAALING | CO2 SLÓÐIN

Ein CO2 slóð mátar samlaða útlátið av vakstrarhúsgassi, ið kemur beinleiðis og óbeinleiðis frá framleiðsluni av einari vøru. CO2 slóðin verður máld í kilo (kg) av koltvíiltu ekvivalent (kgCO2e) fyri hvørt kilo av framleiðslu til matvørur

CO2 útlát verður roknað við at falda útlátið av hvørjum einstøkum av teimum seks vakstrarhúsgassunum (CO2, CH4, N2O, HFCs, PFCs og SF6) við tess 100 ára "global warming potential" (GWP)
Kelda: Global Salmon Initiative

VEÐURLAGSBROYTINGAR

Hóast CO2 útlátið hjá okkum er lítið samanborið við aðrar vinnur, so gera vit stórar iløgur fyri at framleiðslan skal verða so effektiv sum til ber og hetta minkar tað lutfalsliga CO2 útlátið hjá pørtum í virðisketuni. Hetta inniber m.a. at nútímansgera og styrkja virkseimið. Nýtslan av olju og flutningur er minkað; vit endurnýta orku á fódur- og framleiðsluvirkjum; vit nýta LED ljós í øllum skrivstovum og alibrúkum; og vit stuðla undir ábyrgdarfullum atburði, t.d. tá tað snýr seg um rakstur av tænaðstuskipunum.

Alilaksur hevur eisini ein hin lægsta fódurfaktorin: 1,3 kg av fóduri fyri hvørt kilo laksurin økir sína kropsvekt, samanborið við 6-9 kg av fóduri til 1 kg av øktari kropsvekt hjá neytum (GSI). Fódurfaktor hjá Bakkafrost var lægri enn miðal í 2017: 1,2:1.

Laksur hevur sum nevnt ein av lægstu CO2 slóðunum samanborið við hinar fimm størstu áðurnevndu proteinkeldurnar. Vit halda tó, at okkara CO2 slóð er uppaftur lægri enn miðal, tí at vit framleiða fódur lokalt við lokalum burðardyggum marinum rávørum.

SEV hevur kunngjørt, at felagið fer at veita 100% grøna orku í 2030. Vit nýta tískil alsamt fleiri varandi orkukeldur í Føroyum.

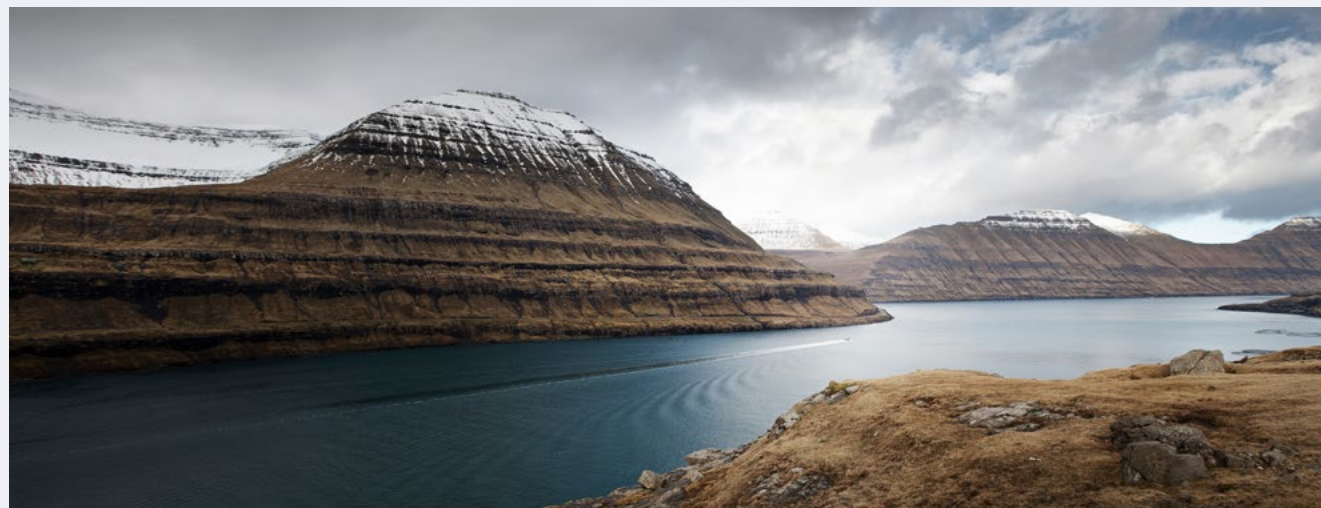
Í okkara langtíðarætlanunum fyri fyrirtøkuna hava vit gjørt átøk í mun til veðurlagsbroytingar.

2017 Dagføring

- Nýttu 51% av streymi frá varandi orkukeldum í 2017
- Lögdu sjei framleiðsluvirkir saman í eina eind og gagnnýttu rakstarfyrirminir á kryvji- og góðskingarvirkinum
- Bygdu nýtt framleiðsluvirki við móguleika til at umskapa hita frá pakningsframleiðsluni til at veita part av orkuni til framleiðsluvirkið og til at hita bygningar
- Bundu eitt stórt tal av fódurflakum í el-netið og minkaði oljunýtsluna hjá alistøðunum

Talvan til høggu vísir orkunýtsluna og útlát hjá øllum virkjum okkara í Føroyum í 2017, tað veri seg smoltstøðir, alibrúk, kryvji- og góðskingarvirki, kassavirki og mjøl, lýsi og fódur-verksmiðju. Vit hava eina framleiðsluringrás upp á 18 mánaðir. Tí kann framleiðslan vera umleypandi og hetta ávirkar umhvørvistølini. Tí sæst gongdin best, um hugt verður eftir einum fyra ára tíðarskeiði. Samlaða GHG útlátið fevnir eisini um fiskamjøl, lýsi og fódur, sum vit framleiða og selja øðrum alarum.

Hóast framleiðslan øktist, tá vit lögdu saman tær sjei framleiðslueindirnar í 2017, so lækkaði samlaða GHG útlátið frá kryvji- og góðskingarvirkinum. Í 2018 fara vit tó framhaldandi at miðsavna okkum um at lækka CO₂ slóðina á øllum økjum, har vit síggja móguleikar at betra okkum meiri. Vit vænta longu nú at kunna lækka oljunýtsluna hjá onkrum av tænastrubátunum, sum fyrri ferð fara at hava atgongd til orkukeldur á landi.

ORKUNÝTSLA

Orkunýtsla	2017 [kWt]
Beinleiðis orkunýtsla – karmur 1	264.671.752
Beinleiðis orkunýtsla [ravmagn] – karmur 2	48.377.189
Samlað orkunýtsla	313.048.941
GHG útlát	2017 [TCO ₂ e]
Karmur 1 útlát	69.826
Karmur 2 útlát	15.723
Samlað útlát	85.549
Tons av tiknum laksi	2017 [tons]
Tons av CO ₂ e útláti pr. tons av framleiddum laks*	1,57

* Íroknað karmur 1 og 2 útlát frá allari virðisketuni hjá Bakkafrost, íroknað lýsi, fiskamjøl og fódurframleiðsluna á Havsbrún, har ein partur verður seldur øðrum

- Elnýtsla hevur óbeinleiðis útlát við sær, tvs. at útlát fer fram, tá orkufelagið framleiðir ravmagn. Beinleiðis útlát stavar frá nýtslu av fossilum brennievnum, antin hesi er fast evni, gass ella flótandi.
- CO₂ roknskapur verður gjørdur smb. The Greenhouse Gas Protocol, a Corporate Accounting and Reporting Standard (Revised Edition).
- Valda tilgongdin at leggja saman útlátið er eftirkannað operationelt. Øll tøl eru beinleiðis nýtsla hjá hvørjari framleiðslueind faldað við einum orkuumrokningarfaktori og umrokningarfaktori fyri CO₂ útláti fyri hvørja eind.
- Ongar metingar eru gjørdar.
- Allir útláts- og umrokningarfaktorar fyri beinleiðis útlát eru frá DEFRA 2017, meðan útlátsfaktorarnir fyri ravmagn eru grundað á hagtøl frá SEV.
- Tons av CO₂ ekvivalent (TCO₂e) er útroknað og endurgivið her – hetta tekur síðani atlit til hini bæði týðandi vakstrarhúsgassini, sum verða sett í sambandi við brenning av fossilum brennievni. Umframt koltviltu (CO₂) eru tað metan (CH₄) og nitrát (N₂O).

Sunt umhvørvi Mótin møtir laksaalingini

Shisa Brand taska og jakki úr laksaskræðu.
Mynd: Karen Sissal Kristiansen
Modell: Jenny S. Wardum

Føroyski mótasniðgevin Sissal Kristiansen fekk altjóða viðurkenning í 2017 fyri nýhugsandi og burðardyggja tilgongd til móta í sínum Shisa Brand. Í august fekk Sissal fyrstu virðisløn á Blue Fashion Challenge fyri tasku og jakka úr Bakkafróst laksaskræðu – føroyskt tilfar, snið og framleiðsla.

“Laksaskræðan talaði til mína vakurleikafatan. Hon er eisini sermerkt og sera sterk, og eg elski søguna, serliga tí eg eti laks frá Bakkafróst minst tvær ferðir um vikuna. So tað kennist, sum at ringrásin í mun til burðardygd verður fullkomin hjá mær. Slagorðið gjørdist: ‘Eg eti laks og brúki eisini skræðuna.’”

Nýtslan av laksaskræðu hevur latið upp nýggjar marknaðir hjá Sissal. Hon hevur drigið at sær ein kundabólk av tilvitaðum kundum, m.a. á fjarskotnum marknaðum sum Australia.

FOSAA hevur eisini selt taskur úr laksaskræðu sum part av sínari kollektión seinastu átta árin. Nýtslan av laksaskræðu er vorðin ein einastandandi sölufyrirminur hjá hennara fyrirkonu, sum selur vørurnar í Danmark og í Føroyum. Hon keypir skræðu frá Bakkafróst, so hennara framleiðsla er 100% føroysk og burðardyg.

Hetta eru dømi um, hvussu vit miðvíst royna at brúka mest møguligt av rávørni og beina sum minst burtur, sum eisini stendur skrivað í okkara virkisleiðreglum, og sum hevur verið partur av hugburðinum síðan felagið varð sett á stovn í 1968.

Skiftandi tíðirnar farnu árin hava lært okkum at vera tilvitað, at endurnýta, at finna nýggjar hættir at nýta lutir, og at selja hjáframleiðsluna, tá tað ber til. Síðani 2015 hava vit selt næstan 30 tons av skræðu, og hetta økist væntandi til 50 tons í 2018. Tað er ikki bara marknaður fyri laksaskræðu. Tað fæst nýtsla burturúr allari hjáframleiðsluni av laksinum - ryggi, avskurði, innvøli og enntá høvdi. So onki fer burtur. Tað er sera lítið, ið ikki verður endurnýtt ella nýtt av nýggjum, tað veri seg í smb. við framleiðslu av liðugvørum; vatni á smoltstøðunum, plasti frá fódursekkum, nótum frá aling, og orku frá okkara fódurverksmiðju og framleiðsluvirkjum. Alt er við til at skapa ein ringbúskap.

Í 2018 fara vit at menna frágreiðingar á økinum og at finna nýggjar hættir at minka nøgdina av burturkasti til tess at virka fyri sunnum umhvørvi. Vit fara at framleiða lýsi og mjøl úr laksaslógvi og skræðu, og vit fara at gera ílgu í eitt biogassvirki, sum skal virka lívrinnið burturkast frá smoltstøðunum, og lívrinnið tilfar frá framleiðsluvirkjunum og alibrúkunum.

Sunt samfelag Okkara mál

★ STRATEGISK RAÐFESTING

- Virðisøkja og styrka sambond

🎯 2020 MÁL

- At seta á stovn nýggjan grunn Sunt lív
- At styrkja sambandi við áhugabólkar og seta í verk ætlan fyri íløgur í samfelagið

📊 2017 AVRÍK

- Ikki gjørt upp

HVÍ TAÐ HEVUR TÝÐNING

Føroyski búskapurin er ein tann fremsti í heiminum grundað á BTÚ pr. íbúgva, sum meiri enn tvífaldaðist frá 1998 til 2015. Føroysk fiskivinna og aling umboða 95% av útflutninginum og 20% av BTÚ. Alilaksur er góður helmingurin av øllum fisku-útflutninginum, og 34% er laksur frá Bakkafrost.

Arbeisloysistalið í Føroyum á 2,2% í oktober í 2017 er eitt av heimsins lægstu. Bakkafrost er størsti privati arbeidsgevari í landinum og 4% av allari arbeidsmegini starvaðust hjá Bakkafrost (august 2017). Hetta skapar stór virðir í lønnum, lönarskatti og partafelagsskatti. Síðan vit vóru skrásett á virðisbræva-marknaðinum í Oslo í 2010, hava vit økt virðið á partabrøvunum við meiri enn túsund prosentum. Rindaðar eru meiri enn 873 milliónir í partafelagsskatti í Føroyum og næstan 481 milliónir í vinningsbýtisskatti (lutað sundir smb. altjóða skattaavtalum).

Vit eru eitt til tað lítið felag, men vit skapa stór virði í Føroyum og uttan fyri landoddarnar gjøgnum lönir, skattir og gjöld. Tí hava vit stóra ábyrgd yvirfyri øllum, sum so ella so hava áhuga í felagnum, tað veri seg partaeigarar, starvsfólk og samfelagið, har vit virka. Hóast vit eru skrásett á virðisbræva-marknaðinum, og at vit kappast við tær størstu altjóða ali-

fyrítøkurnar, so eru vit ein lokal fyrítøka við lokalum virksemi. Mong síggja okkum sum part av gerandislívinum á staðnum, har tey búleikast, og tí skulu vit vísa ábyrgd og taka atlit til tey áhugamál, sum eru í nærumhvørvinum. Hetta inniber strategiskar íløgur í samfelagið og stuðul til mentan og ítrótt.

Felagið Víkingur varð stovnað í 2008, og síðan tá hevur tað verið mál hjá felagnum at savna seg um ungdómsfótbólt fyri at menna nýggjar spælarar og at fáa unga fólk í bygdunum við. Hetta halda vit hava stóran týðning fyri tey. Stuðulin, sum vit fáa frá millum øðrum Bakkafrost, hjálpir okkum at gera hetta.

Brandur Jacobsen, formaður í Víkingi

ÁBYRGDARFULL LEIÐSLA

Skalt tú ganga á odda í vinnuligum høpi og sum fyrirtøka sýna ábyrgd í samfelagnum, so merkir tað at fara fram um øll galdandi krøv og hava best møguligu ávirkan á samfelagið. Tá vit sum liður í vandamálsgreiningini hjá okkum í 2017 mettu um, hvørjir vóru okkara størstu váðar og møguleikar viðvíkjandi burðardygð, var tað heilt greitt, at her vænta okkara áhugabólkar, at vit skulu skara framúr. Á altjóða pallinum hava vit verið sjónlig heilt frammi í oddinum innan vinnumál, m.a. við okkara luttøku í átøkum so sum [Global Salmon Initiative \(GSI\)](#), men vit eru varug við, at vit hava høvi at ganga fremst, tá tað snýr seg um burðardygð og virðisskapan annars á einum meiri lokalum støði.

Ætlanin er í 2018 at stovna ein nýggjan grunn, og umvegis hann fara vit at gera íløgur í samfelagið og at geva okkara íkast til tey mál, ið hava størsta týðningin fyri okkum, fyrst og fremst í nærumhvørvinum.

SAMFELAGSSKYLDA OG GJØGNUMSKYGN

Støða okkara í Føroyum ger, at tað hevur so mikið størri týðning, at samfelagið merkir, at vit lurta og viðgera mál, ið fólk í samfelagnum halda hevur stóran týðning. Vit hava longu regluligt samskipti við umboð fyri nærumhvørvið, so sum bý- og bygðarráð, men vandamálsgreiningin frá 2017 vísti, at hetta er eitt øki, sum vit kunnu betra. Tað er tørvur á hjá okkum at vera meir opin, m.a. um hvørja tilgongd vit hava til burðardygð og til íløgur í samfelagið.

2017 Dagføring

- Spurdu lokalsamfeløgin um ymisk viðurskipti, frá vatn- nýtslu til íløgutørv
- Spurdu 19 áhugabólkar, harímillum lokalsamfeløg, kundar, íleggjarar, veitarar, serfrøðingar og myndugleikar í smb. við vandamálsgreiningina
- Góðu lyfti um at økja um gjøgnumskygnið í okkara fyrstu frágreiðing um burðardygð

Bakkafrost stuðlaði standmyndini "Kópakonan" í Mikladali

Í 2018 fara vit at styrkja sambondini við samfelagið við at seta í verk eina ætlan fyri, hvussu vit samskipta við áhugabólkar. Hetta fer at gera viðurskiptini meir skipað og at bøta um møguleikarnar hjá áhugabólkum at koma við afturmeldingum.

VIRÐISSKAPAN Í SAMFELAGNUM

Vit skapa framburð í samfelagnum við at rinda skatt, hava fólk í starvi og at gera íløgur kring oyggjarnar. Bakkafrost er ein samanrenning av fleiri laksaalarum, sum gjøgnum árin hava átt sín týðandi lut í, at føroyskum bygðum og býum hevur verið lív lagað. Váðar og møguleikar eru væl umsitin, og tað hevur verið lykil til eina sunna fyrirtøku, og veitt íkast til nærumhvørvið. Síðani skrásetingina á virðisbrævamarknaðinum hevur tað verið av alsamt størri týðningi hjá okkum at hava javnvág millum virðisskapan til partaeigarar og okkara sjálvkravdu virðisskapan í samfelagnum. Í 2013 savnaðu vit umsiting av okkara íløgum í nærumhvørvinum í einum

samlaðum politikki. Vit stuðla ítrótti og mentan, og vit hava nøktað lokalan tørv og stuðla samfelagnum sum heild.

2017 Dagføring

- Rindaðu meiri enn 400 milliónir krónur í lönnum og starvsfólkaútreiðslum
- Rindaðu næstan 320 milliónir í partafelagsskatti og inntøkuskatti
- Lótu næstan 2 milliónir til samfelagsmennandi átøk, harímillum umvæling av søguligum bygningum
- Keyptu 73% av vørum og tænaðum lokalt

Í 2018 fara vit at gera íløgur í samfelagið gjøgnum nýstovnaða grunnin Sunt lív, og í 2020 fara vit at seta í verk eina endurskoðaða ætlan fyri íløgur í samfelagið.

Sunt samfelag Stríðið móti plastdálking

Plast fylti nógv í 2017. Kring heimin sóu fólk yvirskriftir og ræðandi myndir, ið vístu, hvat dálkingin hjá menniskjum ger við høvini. Hóast Føroyar eru fjarskotnar í Atlantshavinum, fleiri hundrað kilometrar frá næsta meginlandi, so rekst plast enn inn á mangar annars so ódálkaðar strendur kring alt landið. Tíverri kemur nakað av hesum burturkastinum frá alibrúkum; eisini okkara.

Hóast vit royna at minka burturkast frá okkara virksemi mest møguligt fyri at tryggja, at nærumhvørvið og náttúran ikki verða ávirkað, so hevur illveður skaðar við sær, og úrslitið kann verða, at boyur og tog skola upp á land. Í juni 2017 ruddaðu 17 av okkara aliðkjum í Føroyum strendurnar runt um í landinum í eina viku saman við øðrum alarum.

Jóan Petur Joensen, sum er alari á alibrúkinum A-80 á Selatrað, var ein av okkara alarum í tí toyminum: "Tað er alneyðugt, at vit í Føroyum hava eitt sunt umhvørvi fyri at kunna yvirliva. Hetta tiltakið var ein góður máti at savna okkum og samfelagið um eitt mál, sum hevur árin á okkum øll. Okkara bátur samlaði 8 kubikk av burturkasti. Har var burturkast frá allari verðini. Vit gleða okkum at fara undir hetta aftur í 2018."

Tað var eisini hugaligt at stuðla strandarrudding í Suðuroy, har uml. 45 sjálvboðin savnaðu upp í 55 stórar sekkir av burturkasti í fjørðuni Trongisvágsmegin í mai 2017.

Ætlanin er at endurtaka ruddingarvikuna í 2018 og framhaldandi at stuðla líknandi umhvørvistiltøkum fyri at verja reinu náttúruna, sum okkara virksemi er treytað av. Vit ætla eisini at økja stuðulin til samfelagið við nýggja grunninum Sunt lív.

Um frágreiðingina

Henda frágreiðing er grundað á leiðreglurnar hjá Oslo Børs Guidance on the Reporting Corporate Responsibility, sum byggir á Global Reporting Initiative Standard og UNGC Principles.

Í 2018 er ætlanin at gera eina frágreiðing samb. Global Reporting Initiative Standard og hava aðrar upplýsingar við um, hvat vit grunda frágreiðingina á. Vit fara at meta um tørvin á uttanhýsis góðskutrygging av ávísingum upplýsingum.

Far til www.bakkafrost.com fyri at fáa seinastu frágreiðingar-nar og framløgurnar, og annað tilfar um burðardygð.

VANDAMÁLSGREINING

Í 2017 gjørdur vit vandamálsgreining, har vit mettu um okkara mest týðandi búskaparligu, sosialu og umhvørvisligu váðar og møguleikar. Í greiningini nýttu vit ymiska gransking. Leiðslu-toymi metti um viðurskiftini, ið høvdu størst ávirkan á virk-semið, fíggarlig viðurskifti og umdømið. Ein bólkur av um-boðum fyri áhugabólkar varð spurður (valdur av leiðsluni, grundað á, hvussu stór áhugamálini vóru hjá viðkomandi bólk). Øll vóru biðin um at svara einum spurnarblaði, og síðani var samrøða andlit til andlits.

Komið varð fram til 20 týðandi evni, sum henda frágreiðing og okkara nýggja ætlan Sunt lív eru grundað á. Vit hava sett okk-um mál viðvíkjandi tíggju av evnunum, sum verða mett at kunna hava størst ávirkan á felagið og sum hava størstan áhugan hjá áhugabólkum. Men øll 20 evnini verða tikin við í leiðsluætlanirnar, og vit fara at fylgja framgongdini og greiða frá á hvørjum ári. Ábyrgdarfull leiðsla og nøgdir kundar vóru

tikin við sum “nýggj” evni av týðningi; og luttøka í samfelagnum og gjøgnumskygni vórðu nevnd sum evni, har rúm var fyri batum hjá Bakkafrost (skyldast m.a. avmarkaða frágreiðing um burðardygð og íløgur í nærumhvørvinum).

SAMBAND VIÐ ÁHUGABÓLKAR

Bakkafrost hevur javnan samband við áhugabólkar bæði í nærumhvørvinum, runt um í landinum og kring allan heimin. Vit hava samband við bólkar, sum vit meta vera ávirkaðar av tí, sum vit gera og sum kunnu ávirka okkara úrslitagóða rakstri av felagnum og hvussu vit rækka okkara málum. Týðningar-miklir áhugabólkar eru starvsfólk, íleggjarar, kundar, veitarar og umboð fyri samfelagið, almennir stovnar, áhugafeløg og serfrøðingar í burðardygð.

Ein partur av vandamálsgreiningini í 2017 vóru samrøður við 19 uttanhýsis áhugabólkar. Vit høvdu eisini stóðugt samband við fleiri aðrar áhugabólkar, m.a. fakfeløg, sum Bakkafrost hevur kollektivar lønarsáttmálar við.

UMSITING AV BURÐARDYGD OG VIRKISLEIÐSLA

Burðardygð er ábyrgdin hjá leiðslutoyminum hjá Bakkafrost, sum javnan letur forstjóranum frágreiðingar. Nevndin í Bakka-frost hevur tvær árligar formligar viðgerðir av frágreiðing um burðardygð, sum verður lögð fyri árliga aðalfundin.

Nevndin hevur eisini verið partur av viðgerðini av vanda-málsgreiningini, sum er grundarlag undir frágreiðing um burðardygð. Nevndin góðkennir árligu frágreiðingina, sum verður almannakunngjørd.

Virðisgrundarlagið hjá Bakkafrost nevnið serstakliga týðningin av at sýna ábyrgð, og at hava framtíðina í huganum viðvíkjandi búskaparligum, sosialum og umhvørvisligum málum. Vit halda okkum til eina varna tilgongd til váðar í burðardygðarleiðslu við at gera eina árliga váðameting, sum verður lýst í ársfrá-søgnini, og eina árliga vandamálsgreining, sum er partur av frá-greiðingini um burðardygð í 2018 og framyvir. Við hesi tilgongd avmarka vit týðandi váðar í virkseminum.

Vit hava eftirlit við váðum í øllum liðum í virðis Ketuni og hava eina reguliga innanhýsis rapportering í hesum sambandi. Ser-stakir váðar í samb. við burðardygð verða lýstir í eini árligari uttanhýsis frágreiðing.

Okkara virkisleiðreglar lýsa eisini okkara ætlan at “...stremba eftir at vera marknaðarførandi í umhvørvisvernd. Øll starvs-fólk skulu hava í huga ta ávirkan, sum arbeiði og virksemi hevur á umhvørvið, og velja umhvørvisvinaligar loysnir, har tað er praktiskt gjørligt.”

Set teg í samband við bakkafrost@bakkafrost.com fyri at fáa meiri at vita um hesa frágreiðing.

ESTABLISHED 1968